

ZEILEN VAARGIDS NEDERLAND

Op ontdekking in eigen land

Zeilen.

HOLLANDIA

INHOUD

GRONINGEN

9

Binnendoor van Lauwerszee naar Eems-Dollard • Slingerend over een voormalige zeearm – Zoutkamperril en Reitdiep • Stapvoets door de binnenstad van Groningen • Rechthoek naar Delfzijl over het Eemskanaal • Binnendoor naar Nieuwe Statenzijl

WADDENZEE

23

In de greep van Ouwe Seunen – Harlingen • Wadscharrelen over het Westwad • Via de Noord van Terschelling naar Ameland • Niet veel water nodig – Oostwad • De lokroep van het onbewoonde eiland – Oostwad

FRIESLAND

51

Groter wordt de sterrenhemel niet – Lauwersmeer • Stuurmanskunst in nauw vaarwater – De Alde Feanen • Pisa van het noorden – Leeuwarden • Ruim 3500 gratis ligplaatsen in Friesland – Marrekrite • De stad van het wedstrijdzeilen – Sneek • Hijs de zeilen op de Friese Meren

IJSSELMEER

77

Spelevaren in Bataviahaven • Verrassingen van de West-Friese kust • Ideale uitvalsbasis – Makkum

NOORD- EN ZUID-HOLLAND

91

Met staande mast tussen Muiden en Middelburg

MARKERMEER

99

Het fort dat nooit dienst deed – Pampus • Onder de rook van Amsterdam • Genieten op de Gouwzee • Noordoostzijde Markermeer • De Marker Wadden

ZEEUWSE DELTA

119

Drie onvergetelijke zeiltochten van een week • Route 1 – Ankerend door het Deltagebied • Route 2 – Altijd iets te kiezen in Zeeuws water • Route 3 – Ode aan de Oosterschelde • Via de uitdagerende Westerschelde naar Antwerpen

De snelste zeilboten bedwingen in 80 dagen alle oceanen en komen dan weer aan op de plaats van vertrek. Zo snel de ruimste wereldzeeën overzeilen is een prestatie van formaat. Of je in 80 dagen alle zeilbootvaarwateren in Nederland kunt doorkruisen, is echter nog maar de vraag. Nederland biedt zo veel moois, dat je daar een aantal vakanties van meerdere aaneengesloten weken voor nodig hebt om dat allemaal te bekijken. Dat lukt je niet in 80 dagen.

Deze vaargids verleidt je om de binnenwateren van ons vlakke land op te zoeken. Van Groningen tot Zeeland vind je landerijen met weids uitzicht, pittoreske dorpjes met havens midden in het centrum, historische panden aan grachten waar je met je boot kunt afmeren en schitterende natuur waar je doorheen vaart.

Varen door Nederland is niet alleen leuk voor volwassenen, maar juist ook voor kinderen. Veel havens bieden kinderen vertier in de vorm van speeltuinen en ontdekkingstochten. Welk kind wil nu niet zelf ervaren wat Hielke en Sietse hebben meegemaakt in de *Kameleon*-boeken? In Terherne in Friesland kan dat. Maar ook zelf zeilen in een Optimist, met de beschutting van Bataviahaven, voelt als een avontuur. Op de Waddeneilanden en in Zeeland kunnen kinderen schelpen zoeken, krabben vangen en in de zoute golven duiken. Jongeren kunnen in de wat grotere plaatsen en dorpen terecht in discotheken en kroegen. De meeste zijn open tot in de late uurtjes. Onderweg door Nederland zijn zo veel terrassen, eetcafés en restaurants, dat koken aan boord eigenlijk niet nodig is.

De afwisseling van varen door Nederland maakt een vakantie op de binnenwateren juist zo aantrekkelijk. Kanalen, sloten en vaarten, maar ook binnenmeren, het IJsselmeer en Markermeer bieden ieder hun eigen vaaruitdagingen. De door Waddeneilanden omsloten Waddenzee is misschien wel het mooiste vaargebied van Nederland. 's Nachts op een zandplaat, drooggevallen op het Wad, voel je je verbonden met de natuur. In het aardedonker zie je pas hoe overweldigend de sterrenhemel is. Overdag scharrel je tussen de platen via geultjes op weg naar een Waddeneiland; het geeft je het gevoel een ontdekkingsreiziger te zijn.

Van noord naar zuid leg je een paar honderd mijlen af. Wil je alle bezienswaardigheden tot je door laten dringen, dan heb je daar echt meerdere vakanties voor nodig. Varend door Nederland ontdek je hoe afwisselend ons land is. Op één dag tussen weilanden, door dorpen en steden, en over ruime meren kunnen varen: waar vind je dat nou? Precies, in eigen land!

Indeling

Deze vaargids neemt je mee van noord naar zuid door Nederland. Kenners van de verschillende vaargebieden onthullen de mooiste en meest bijzondere plekken en hebben die voor je in kaart gebracht. Zij weten welke restaurants goede keukens hebben en waar geschikte plekken zijn voor een overnachting. Profiteer van deze lokale tips en laat je meevoeren over Neerlands wateren. We wensen je heel veel vaarplezier in eigen land en onvergetelijke vakantiemijlen.

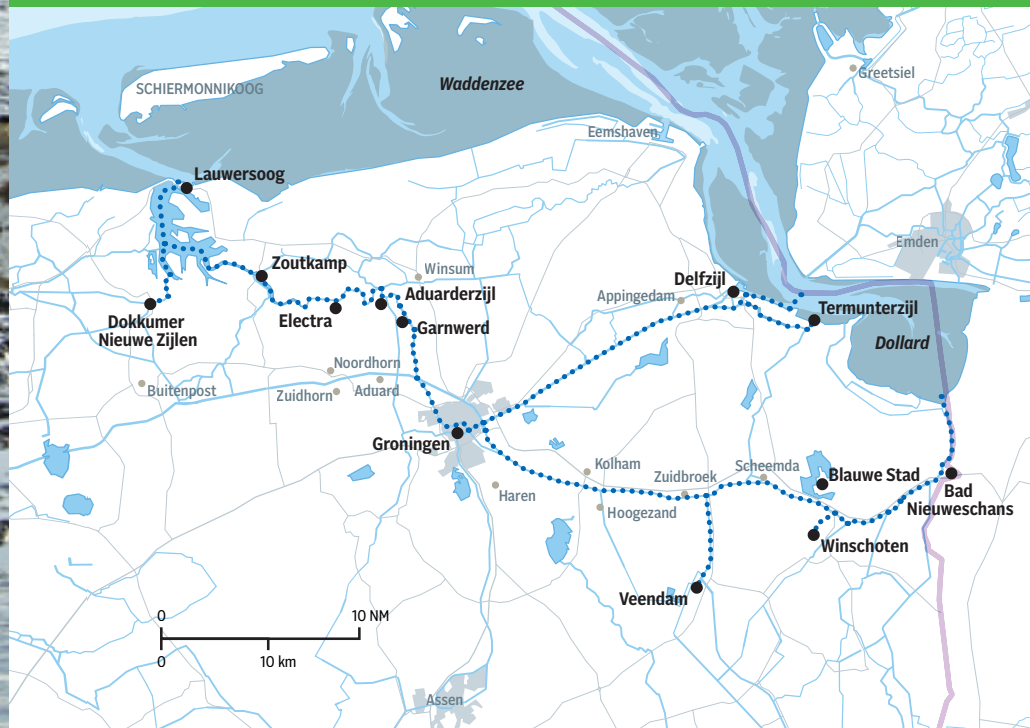
FRANK HOORNEEF

Bij laag water op de Eems-Dollard komen de visnetten boven.

FRANK HOORNEEF

GRONINGEN

BINNENDOOR VAN LAUWERSZEE NAAR EEMS-DOLLARD

Wend je steven eens 180 graden en kies eens voor een koers landinwaarts, in plaats van een zeiltocht over het IJsselmeer, de Waddenzee of de Noordzee. De binnenwateren van ons waterrijke Nederland bieden bijzonder veel afwisseling voor een korte vakantie: je begint de dag in alle rust tussen de weilanden en eindigt 's middags op het terras in een stad of dorp.

Ook in het hoge noorden van ons land liggen diverse binnenwateren die door zeilschepen met staande mast bevaren kunnen worden. Vaarwegen als het Reitdiep, het Eemskanaal en het Winschoterdiep maken het mogelijk om via een paar routes het vlakke landschap van Noordoost-Groningen vanaf je schip te bekijken. Dit gebied is vanaf de Waddenzee en de Eems-Dollard te bereiken via de sluisen van Lauwersoog, Delfzijl, Termunterzijl of Nieuwe Statenzijl. Ook kun je vanaf Dokkum binnendoor over het Lauwersmeer naar Groningen varen.

FRANK KOORNEEF

FRANK KOORNEEF

De Robbengatsluis in Lauwersoog.

SLINGEREND OVER EEN VOORMALIGE ZEEARM – ZOUTKAMPERRIL EN REITDIEP

Het Zoutkamperril en het Reitdiep zijn ontstaan als uitlopers van de Lauwerszee en dat kun je nog steeds merken aan de kronkelige loop van het vaarwater en de hoge zeedijken op de oevers. Bij Zoutkamp is het water erg breed, maar naarmate je dichterbij de stad Groningen komt, wordt het steeds smaller.

Kenmerken

De Slenk, een brede uitloper in het zuidoostelijk deel van het Lauwersmeer, gaat over in het veel smallere Zoutkamperril, een slingerend water dat doorloopt tot aan de keersluis in Zoutkamp. Buiten de bebakening met drijfbakens en prikken is het Zoutkamperril erg ondiep; er staat niet veel meer dan 0,5 tot 1 meter water. Vanaf de sluis en de ophaalbrug bij Zoutkamp vaar je op het Reitdiep. Dit 31 kilometer lange en flink meanderende vaarwater heeft tussen Zoutkamp en Aduarderzijl een wat opener karakter: op sommige plaatsen is het wel zo'n 250 meter breed. Het gedeelte van Aduarderzijl tot de kruising met het Van Starckenborghkanaal is smaller, tot ongeveer 20 meter, en ligt tussen hoge zeedijken; het wordt steeds rechter naarmate je de stad Groningen nadert. Tussen Zoutkamp en Electra ligt betonning. Buiten de betonde geul is het behoorlijk ondiep; bovendien liggen hier langs de oever oude kribben met stenen ertussen. Door het spuien van boezemwater in Lauwersoog kan het verschil in waterstand op het Reitdiep en Zoutkamperril oplopen tot 50 centimeter, en in natte

moeten zorgvuldig manoeuvreren, want als we te snel vastlopen, komen we scheef te liggen. We schuiven de boot op een vlakke plaat langs de geul en wachten tot het water zich terugtrekt. We hadden verwacht in totale afzondering te komen, maar we zijn niet alleen: even verderop is zojuist de waddenboot *Boschwad* aangekomen met een lading gelukkige wandelaars die vandaag onder begeleiding het eiland mogen betreden. Zou het dan misschien toch kunnen? We vragen de boswachter of we mee mogen, maar deze 'Expeditie Rottumeroog' vindt maar een paar keer per jaar plaats en is al lang volgeboekt. De groep wordt te groot als wij zouden aansluiten. We zien de wandelaars als een steeds kleiner wordend lint over de plaat richting het eiland lopen en blijven zelf buiten het beschermde gebied, maar ook daar is het adembenemend mooi en leeg.

Verschijnen en verdwijnen

Het is laagwater en we lopen langs de rand van het verboden gebied. Duizenden vogels bewegen de lucht en de horizon is vlijmscherp. Dit is het uiterste puntje van Nederland, waar water en natuur alles dicteren en wij niets te zeggen hebben. Rottumeroog bestaat al eeuwen en schuift telkens iets op naar het oosten. Het getij raast hard door de geulen die het eiland omringen en de zandbanken zijn veelvormig, stijl en diep. Als de wandelaars met het opkomende water terugkeren bij hun schip, verandert de omgeving weer langzaam in een grote watervlakte met enkele steile ruggen. *Boschwad* laat ons alleen achter voor de nacht, die verlicht wordt door de sterren en het licht van Borkum hier vlakbij, op de einder. Als ik de volgende morgen slaperig mijn hoofd uit het luik steek, kijk ik recht in de gezichten van een gezin uit Apeldoorn. Er staat een groepje wadlopers rond het schip die, alsof het niets is, vanuit Noordpolderzijl over de zeebodem zijn komen aanlopen. Ik moet even denken aan de wadlopers die ooit in 1971 Godfried Bomans op Rottumerplaat de stuipen op het lijf joegen, maar dit zijn beschaafde natuurliefhebbers die met een taxibootje, vannacht gearriveerd, weer naar Lauwersoog worden gebracht. De verbazing die we in elkaars ogen zien is treffend, want allebei hadden we niet verwacht zoveel volk te ontmoeten op het allerleegste en mooiste plekje van Nederland. Dichterbij mochten we niet komen, maar het was dichtbij genoeg.

JIMKE PIERSMA

FRIESLAND

wegverkeer is daarmee immers zo kort mogelijk. We kregen ook wel eens een vermanende tekst over de marifoon. De overdaad aan informatie, verbrokkelde informatie op internet én het gebrek aan één actueel centraal punt, maken deze route niet gemakkelijk. Zo is bijvoorbeeld vaak sprake van ‘een blauwe golf’: een opeenvolging van openingen die doorvaren eenvoudig zou maken. Je leest terecht dat alle betrokken instanties er trots op zijn, dat die samenwerking tot stand is gebracht. Maar: hoe laat vertrekt de golf en waar precies? Waar kun je op welke tijd tussendoor aanhaken? En hoe gaat het eigenlijk als er een ‘verstoring’ is? Die informatie is niet of moeizaam sprokkelend te vinden. Watersporters zullen het dus vooralsnog van de tamtam onderweg moeten hebben. Betrokken overheden, bekroon jullie samenwerking met één op de consument gerichte app en site die wél antwoord bieden op de vragen die de gemiddelde watersporter heeft.

PRAKTISCHE TIPS

- Strooming: op vaarwegen als de Hollandse IJssel, de Noord en de Dordse Kil is stroming een factor van betekenis. Bij 4 knopen stroming (Noord) heb je die graag mee. Wij maakten per dag een blokschema waarin we de stroomtijden per rivier uitschreven. We konden zo eenvoudig zien hoe laat we moesten vertrekken om stroom mee te hebben.
- Vaarplan: je krijgt elke dag een overdaad aan informatie te verwerken: openingstijden van bruggen en sluisen, wisselende marifoonkanalen, verkeersbegeleidingscentrales, de tijden waarop je stroom mee of tegen hebt op welk vaarwater. Wij maakten dagelijks één A4'tje met een vaarplan. Daarop vermeldden we alle gegevens. Dat lijkt bijna bureaucratisch, maar het gaf ons veel houvast. In één oogopslag zie je alles.
- Marifoon: we merkten dat de centrale bediening van bruggen en sluisen vaak prima werkt. We merkten ook dat de verschillende centrales je eerder doorhebben als je de marifoon gebruikt om je te melden. Verschillende brug- of sluiswachters gaven ons boodschappen door, ook voor andere jachten in onze buurt. Meermaals kregen we te horen: “Ga er maar vast voor liggen en vaar als het kan; het is ook druk op de weg namelijk,” gevolgd door: “Geef je het ook even door aan die jachten achter je?”
- Doorvaartvignet: vanaf 1 april 2021 is het verplicht om een doorvaartvignet voor Amsterdam aan te schaffen. Dat geldt ook voor de Staande Mastroute door de hoofdstad. Het doorvaartvignet kost 20 euro en is circa drie jaar geldig. Aanvragen doe je via de website van de gemeente Amsterdam.

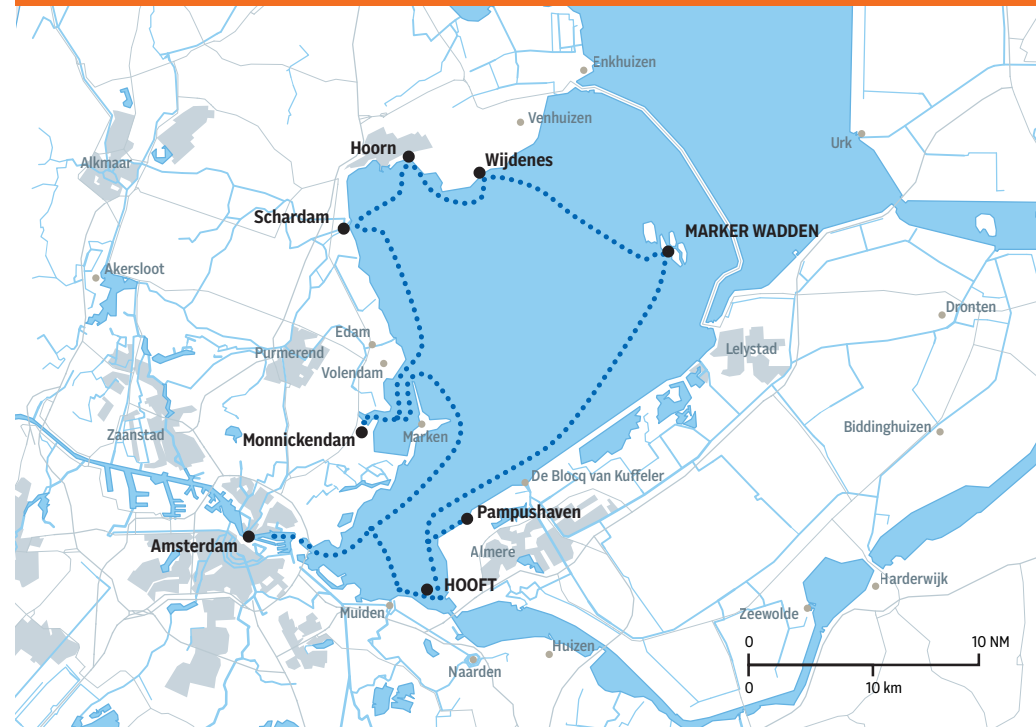
HANDIGE BOEKEN

- *Met staande mast door Nederland*, Frank Koorneef, Hollandia
- *Vaarwijzer Nederlandse binnenwateren*, Frank Koorneef, Hollandia

WALEWIJN DE WAAL

MARKERMEER

Markermeer,
Paard van Marken.

ERIC VAN STATEN/ZEILEN

Het kooktoestel zetten we in de kuip neer. Een flesje wijn en het uitgestelde ankerbiertje staan in een natte doek op het voordek, waar het pakketje maximaal wind vangt om af te koelen. Eén boot verder laat een stel tieners zich om de beurt in het water gooien. Via het bijbootje klimmen ze weer terug aan boord. Een stuk dicht bij de dijk ligt een zwarte Schokker. Het houtwerk glimt, de zwarte huik is nog niet gebleekt door de zon. Boven het boeisel steekt net een grijze kruin uit. Douche en afwas gaan in één moeite door. Dat de giek net iets te lang is, komt nu goed van pas: de zwarte douchezak, die gedurende de dag is opgewarmd, hangt zo precies op de goede hoogte. Toch handig – met zo'n open spiegel stroomt het douchewater zo de kuip uit. Kun je ook nog zitten onder de douche. Als alles is afgedroogd, halen we twee citronellawaxinelichtjes uit een kastje tevoorschijn. “Hebben we ze niet voor niets meegenomen.” Een groot deel van de geankerde boten heeft zich inmiddels naar het vasteland begeven, zodat het om ons heen nog rustiger is geworden. Vanuit de kuip kijken we hoe de ondergaande zon Volendam binnenglijdt en we proosten met zelfgekoelde witte wijn in stalen isolatiemokken op onze laatste nacht op het Markermeer.

DE LEUKSTE KINDERHAVENS VAN NEDERLAND: KINDEREN CENTRAAL IN VOLENDAM

Loop- en trapauto's met garage en tankstation op een afgeschermd steiger, een waterspeeltuin, speeltenten voor jonge en oudere kinderen, gratis gebruik van Optimisten, kinderanimatie zoals knutselen en springkussens, en super-vriendelijke havenmedewerkers die met warm weer zelfs ijsjes uitdelen, een zwemstrandje en modern sanitair. Dit zijn zo maar wat faciliteiten voor kinderen in Marina Volendam. Marina Volendam lijkt wel ontworpen met kinderen als uitgangspunt.

ZEILEN MET KINDEREN

Ruth en Midas zijn sportieve zeilers. “We hadden een X-79, maar die werd wat klein. Nu zeilen we met onze kinderen van 5, 4 en de jongste van pas een paar maanden oud op een Dehler 35 CWS.” Ze passen hun tempo aan op de kinderen. “Vaak wisselen we een dag zeilen af met een of meerdere dagen in een haven. Die selecteren we bewust op faciliteiten voor kinderen. Een speeltuintje of strandje is vaak al genoeg. Of we nemen de trein, dat is voor onze kinderen ook een groot avontuur – net als de tram en metro in Amsterdam. We vinden het belangrijk dat je in een haven gastvrij wordt ontvangen. Vriendelijk havenpersoneel dat een box voor je regelt dicht bij de speeltuin is betere reclame dan een norske havenmeester.” Een oudere zeiler vertelde Ruth eens dat hij, mocht hij het overdoen, tijdens vakanties zijn gezin minder zou pushen om lange afstanden te zeilen. “Misschien,” zo vertrouwde hij haar toe, “hadden mijn inmiddels volwassen kinderen dan nu nog van zeilen gehouden.” Het gezin van Ruth lijkt een mooie balans te hebben gevonden. “Sommige mensen denken dat met de geboorte van kinderen het zeilen wel afgelopen is. Het klinkt misschien gek, maar voor mij voelt het juist precies andersom. Sinds we kinderen hebben, klopt het opeens veel meer; we genieten lekker van het zeilen en hebben een varend huisje met alles wat we als gezin nodig hebben dicht bij de hand. Ideaal.”

RUTH

ANJE VALK

Zonsopgang boven Lelystad.

opent zich een kleine baai. Ik zie geïmproviseerde gebouwtjes, een paar steigers, bijna leeg. Aan een van de steigers maak ik vast.

Net echt... of toch niet?

Ik klop aan bij de bouwkeet waar de eilandwachters bivakkeren. Door de open deur komt een aangename geur naar buiten: het is etenstijd. Twee opgewekte vrouwen verwelkomen me, gretig om hun kennis te delen met een geïnteresseerde passant als ik. Ik betaal m'n havengeld en wens ze smakelijk eten. Morgen praten we wel uitvoeriger. Voordat het donker wordt, is er nog ruim tijd voor een ommetje. Ik loop het zandpad af, een uitnodigende weidsheid van moerasland tegemoet. De wind is gaan liggen, de branding op het strand achter de duinen sputtert nog wat na. De warmrode avondhemel kleurt de watervlakte, planten staan scherp-zwart weerspiegeld tot sierlijke vormen. Verderop zie ik silhouetten van vogels, voedsel zoekend, sommige rustend. Een groepje strandlopertjes fladdert op, ergens klinkt een aarzelend piete-piet van een wulp. Waauw, betoverend! Ik sta stil, luisterend, houd m'n adem in. Dit nadert de sfeer van de 'echte' Wadden, prachtig! De uitkijktoren - hij blijkt Pelikaan te heten - lijkt vanaf de duinen over dit alles uit te staren, als een reusachtige E.T. In de vallende duisternis loop ik terug. Op de paar andere boten schijnt zacht licht door kajuitraampjes. De blauwe avondschemer maakt plaats voor een heldere nieuwemaannacht. Ik lig op m'n rug in de kuip en kijk door m'n verrekijker naar de Melkweg, miljoenen sterren in de onmetelijke inktzwarte ruimte. Een glimp van oneindigheid, zo voelt het, die alles weer eens even in de juiste proporties zet. Echt stil is het niet: verkeersgedruis ver weg, het zacht brommen van een vliegtuig. Pas nu

valt me op hoeveel vliegverkeer er is! In het oosten verstoren onrustig knipperende rode lichten van talloze windturbines de illusie van weidse duisternis. De nabijheid van Lelystad, met zijn veelkleurig verlichte telecomtoren, doet daar nog een schepje bovenop, en zuidwaarts zie ik de stedelijke weerschijn van Almere en Amsterdam tegen de hemel. Het kan niet anders; we moeten er maar mee leven. Hoe anders is de nacht hier dan op de 'echte' Wadden.

WAT KOST DAT?

Zo'n 80 miljoen euro heeft de aanleg van de Marker Wadden gekost. Veel geld? Dat is maar relatief: een kilometer snelweg kost veel meer. Het bedrag is er gekomen dankzij onder andere de Postcode Loterij (totaal 22 miljoen euro), de provincies Flevoland en Noord-Holland (respectievelijk 6 en 4 miljoen euro), de Rijksoverheid (30 miljoen euro), de gemeente Lelystad (0,5 miljoen euro) en Natuurmonumenten zelf (16,5 miljoen euro). De investering is dus betaald, maar het beheer zal zichzelf moeten bedruipen. Vandaar dat er toegang wordt gegeven en havengeld moet worden betaald. Wat heb je daarvoor? Anders dan op natuureiland De Kreupel (bij Andijk) is hier een gebied gemaakt waar ook de mens goed uit de voeten kan - letterlijk. Korte en lange wandelroutes vormen samen een netwerk van 12 kilometer aan wandelpaden. Voor de vogelliefhebbers zijn er drie vogelkijkhutten. Maar ook aan de spelende mens is gedacht: de uitkijktoren Pelikaan, met zijn bijzondere vormgeving, is een belevenis op zich. Daar wil je gewoon op, en niet alleen voor het uitzicht. In de havenbaai liggen steigers met ligplaatsen voor de pleziervaart en enkele charterschepen. Er is een recreatiestrand waar als het waait, een echte branding staat en waar je lekker kunt zwemmen en zonnen. Er komen - op bescheiden schaal - voorzieningen: sanitair, een strandtent met wat horeca en informatieaccommodatie voor

JOHN GUNDELACH/FLEVING HOLLAND

De Marker Wadden vanuit de lucht.

Er ligt in totaal 12 kilometer wandelpad in de Marker Wadden.

en vormt geulen in de zand- en slibmassa's. Het resultaat is een rijke variëteit aan biotopen voor vogels, waterdieren en vegetatie, zowel onder als boven water. Op het eerste gezicht lijkt het eiland misschien een pas aangelegd park, waar alleen de beplanting nog maar hoeft aan te slaan. Het tegendeel is waar: je ziet een dynamisch gebied onder invloed van wind, golven en stroming. Net als echte wadden. En de betrokken partijen hebben de smaak te pakken: het Nationaal Park Nieuw Land wordt verder uitgebreid met twee nieuwe natuur-eilanden, zo werd begin 2021 bekend. Dat betekent dat er nog eens zo'n 300 hectare nieuwe natuur, onder en boven water, bij komt in het Markermeer.

BOEK EEN LIGPLAATS

Ook nieuwsgierig geworden? Kom gewoon opdagen, vol is vol. Je kunt voor alle zekerheid even bellen met 035 655 9933. Voor jachten zijn er 26 ligboxen, ongeveer 12 ligplaatsen aan een langssteiger en 2 meerboeien. In de haven zijn geen voorzieningen zoals water en walstroom. De gebiedsbijdrage bedraagt 6 euro per persoon. Voor een overnachting wordt 1,30 euro per meter bootlengte berekend (laagseizoen) en 1,90 euro per meter in het hoogseizoen (1 april t/m 31 oktober). Leden van Natuurmonumenten krijgen 30 procent korting op de gebiedsbijdrage. Kijk voor actuele informatie op natuurmonumenten.nl/markers-wadden.

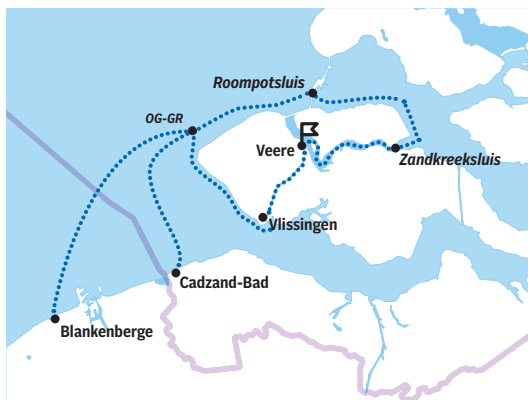

ZEEUWSE DELTA

Route 3

ODE AAN DE OOSTERSCHDELDE

Deze route is gevaren door Jet Idskes met *Camelot*, een First 40.

Opgroeiend aan het Veerse Meer kon ik eerder zeilen in een Optimist dan fietsen zonder zijwielen. In je uppie in zo'n klein patatbakje een rondje om het kleine eiland

Arneplaatje maken vond ik doodeng én heel stoer en spannend tegelijk. Pas veel later leerde ik de rest van de Zeeuwse delta per boot kennen. Inmiddels is ons favoriete vaarwater het Nationaal Park Oosterschelde. Elke keer als ik de Zandkreek uit vaar en de dieptemeter van 4 meter naar 42 zie schieten, denk ik: we zijn weer over het randje, we mogen weer! Sinds ik op eigen kiel naar Engeland ben gezeild, denk ik ook vaak: verdorie dieper dan de Noordzee, hiero!

BEKIJKEN: **VEERE**

Veere heeft een stadshaven. Midden in het historische centrum ligt de haven van Jachtclub Veere. De ingang naar de haven is duidelijk aangegeven door een groene en een rode lichtopstand. De haven heeft een diepgang van 2,2 tot 2,9 meter. De andere haven, jachthaven Marina Veere, ligt aan de westzijde van Veere direct aan het begin van het Kanaal door Walcheren. De loopafstand naar de stad is kort. Veere was eens een machtige handelsstad aan het Veerse Gat. Nu is Veere een prachtig stadje aan het Veerse Meer. De pakhuizen en oude straatjes waar je heerlijk kunt ronddwalen, herinneren nog aan de glorie tijd. In Veere vind je veel authentieke winkeltjes, diverse kledingzaken en cadeausouvenirwinkeltjes, alle ook op zondag geopend. Bijzonder is de roze gevel van Oma's Snoepwinkel. De Zeeuwse Werkplaats (Kapellestraat 12) zit in de oude smederij van Veere en heeft schappen vol met Zeeuwse streekproducten. Iedere zaterdag bakken ze hier verse babbelaarlollies en voor eigen bakgenot is Zeeuwse Bolus bakmix te koop.

WAT TE DOEN

- De Grote Kerk met avondconcerten door Muziekpodium Zeeland
- Het Stadhuis van Veere
- De Schotse Huizen aan de Kaai: 'Het Lammeken' en 'De Struijs'
- De molen, genaamd 'De Koe'
- In september De Veerse dag: groot feest met muziek en activiteiten op het meer en in de straten van Veere

WAT TE ETEN

Er zijn ook in Veere weer de mooiste plekken om te eten, vaak met uitzicht over het meer of de kade en natuurlijk met overal de heerlijkste visgerechten:

- De Werf, mooi hoog en sjiek
- De Campveerse Toren, op de kop van de haven
- 't Waepen van Veere, met beschut terras voor een heerlijke lunch
- In Den Struyskelder, voor de vegetariër

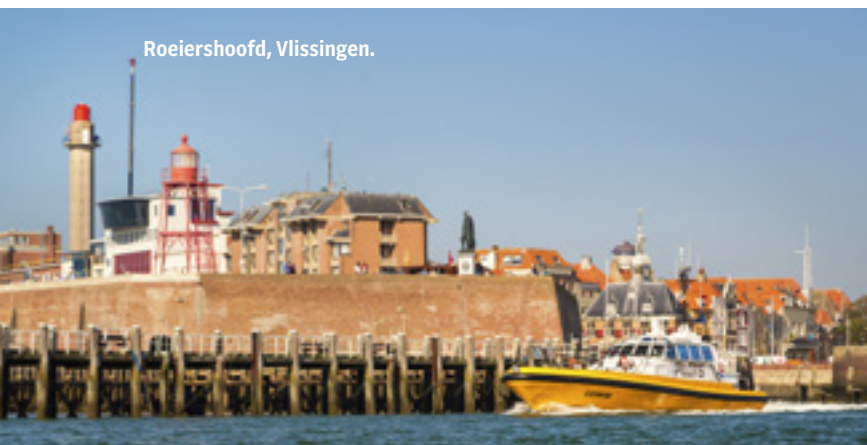
BEN SEELT

VIA DE UITDAGENDE WESTERSCHELDE NAAR ANTWERPEN

Bij veel zeilers staat de Westerschelde bekend als een wild stromende zeearm met onvoorspelbare ondieptes en zeeschepen die op volle vaart voorbij denderen. Maar Zeelands zuidelijkste zeearm is ook een van de mooiste vaarwateren van ons land. We doorlopen de tocht van de monding van de Westerschelde tot aan Antwerpen.

Ondanks uitdagingen als stroming, ondieptes en grote zeeschepen is de Westerschelde een uniek vaargebied waar je je meerdere dagen kunt vermaken. Zo heeft het zeewater in de monding van de Schelde een bijzondere lichtblauwe kleur. Havenplaatsen als Vlissingen en Breskens zijn vergroeid met het zoute zeewater en ademen de sfeer van Franse kustplaatsen aan het Kanaal. Op de meeste stukken is naast een drukke vaargeul een rustige route, van elkaar gescheiden door zandbanken. De zeeschepen met hun indrukwekkende snor voor de boeg boezemen aanvankelijk angst in, maar wennen al snel en vormen dan een leuke afleiding. Stroomopwaarts liggen uitdagende haventjes met namen als Paal en Doel. En na het rondenvan de eindeloze hoeveelheid bochten in het industriële havengebied aan het einde, word je ruimschoots beloond met een unieke blik op de stad Antwerpen.

Roetershoofd, Vlissingen.

KLAAS WIERSMA

Havenmonding Breskens.

KLAAS WIERSMA